

जानकर्ये बाये काणी

कथन: लिलावती झरांवकर आनी सिता वैज
चित्रांकन: आसावरी गुरव

जानक्यें बाये ही काणी जुनी गाणी नवे काणयो: काणयो वेळीप समाजातल्यो गोवा ह्या प्रॉजेक्टातली. हो प्रॉजेक्ट केंद्र सरकाराच्या एका योवजणे भितर केलोलो. त्या योवजणे नाव जावन आसा 'सेफगार्डिंग द इनटेंजीबल कल्चरल हेरिटेज ऑफ इंडिया', स्वीक्रीत केल्लो संगीत नाटक अकादमी, नवी दिल्ली. ह्या प्रॉजेक्टाक खूबश्या लोकाचे योगदान आसा आनी ह्ये काम करपाक खूब मदत केल्या ते आसा प्रो. आलितो सिकवेरा आनी सलिल चतुर्वेदी. जेन्ना हाव गाव गावांनी वचून फिएल्डवर्क करताले तेन्ना माका खूब लोकाची मदत मेळ्ळी ते जान आसा सागर झरांवकर, पंकज झरांवकर, सुनिल गांवकर, फोंन्दु वेळीप, संगिता वेळीप, मनोज वेळीप.

विठाई झरांवकर

Goa 1556

MRP ₹500

जानक्ये बाये काणी

कथन: लिलावती झरांवकर आनी सिता वैज

जानक्ये बाये काणी

कथन लिलावती झरांवकर आनी सिता वैज

जानक्ये बाये काणी © 2026

लिलावती झरांवकर आनी सिता वैज

संकल्पना: विठाई झरांवकर

चित्रांकन: आसावरी गुरव

रचणूक: महेश

सल्लागार: सलिल चतुर्वेदी

Goa 1556

पयली आवृती प्रकाशन 2026,

गोवा, 1556, सालिगांव 403511 गोवा, इंडिया

<http://goa1556.in>

ईमेल: goa1556books@gmail.com

फोन: +91-9822122436.

ही आवृती भारतांत छापिल्ली आसा आनी भारत पुरती मर्यादीत आसा,

एसएपी प्रिंट सोलूशन्स प्रा. लि., मुंबई 400013

sapprinters@gmail.com, www.sapprints.com

ISBN: 978-93-95795-90-6

This book has been printed with the support of the Japanese JSPS KAKENHI Grant
(Number 20K01206, Principal Investigator: Kyoko Matsukawa, Konan University)

मोल ₹500.00

The Story of Janakye Bai © 2026 by Leelavati Zaraunkar and Sita Vaiz is licensed under CC BY-NC-ND 4.0.
To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Foreword

As explained by Vithai Zaraunker in the following introduction, this book is the outcome of a project she conducted while she was a Master's student at the Department of Sociology, Goa University. She was guided and inspired by the late Professor Alito Siqueira, who encouraged her to research her own community, i.e., the Velips. It was his unique pedagogical way to let students explore the question of "Hanv Konn (Who am I)?"

Alito was my local guide-cum-mentor while I was a visiting student at Goa University, conducting fieldwork for my Ph.D. from 2000 to 2001. He later became my friend, and he often expressed to me his desire to bring out the outcome of his M.A. students' research. He prepared the manuscript of a collection of his students' dissertations, *Hanv Konn?: Re-searching the Self*, and passed away in August 2019. Later, thanks to his friends' efforts, it was published in book form in 2021.

The publication of this book is our effort to continue Alito's pedagogical endeavor. We hope that the stories narrated by the Velip women will lead readers to realize the fact that everybody, even those on the margins, has the right to be proud of their heritage, and others should value it.

I would like to thank Vithai Zaraunker and Asavari Gurav for allowing me to collaborate with them. I would also like to express my gratitude to Salil Chaturvedi for guiding and supporting us to complete this book project.

Kyoko Matsukawa

Professor, Faculty of Letters,

Konan University, Kobe, Japan

प्रस्तावना

वेळीप भास कितल तरी वर्सां पयलिच्यान उलोयता, जेन्नाच्यान वेळीप समाज आसा. वेळीप भाशेची उतरावळ कितली गिरेस्त आसा हे आमकां वेळीप भाशेच्या मौखीक साहित्यांतल्यान समजता. मौखीक साहित्यान अशीं खुपशीं उतरां आसा जशीं नित्र, शिंगाट, उरण, मापींले, गिरास, कोकूणां, बाळण, भरतार, गरजरळा, सायी-सूनयाची, पळार, हाळींगरा ह्या आनी खूपश्या अश्या शब्दाचे अर्थ मेळपाक कठीण जाता.

माजी भास कोंकणी पूण ह्या भाशेक कोंकणींत दर्जो ना, हें माक बरें खबर आसा. आमगे कोंकणी, कोंकणी न्हू तर ट्रायबल डायल्लेकट म्हूण वळखता. मागेलो आनी मागेल्य समाज्या भुरग्यांचो अणभव सांगता, आमगे भाशेक कमी लेकता. कित्याक कमी लेकता आनी कोणा तेज फायदो जाता हे बी विचार करप खूब गरजेच्ये. 'जानक्यें बाये काणी' हायेन आमच्य भाशेन बरयल्या. मागे हें पावल म्हुळ्ळ्यार मागे विरोध त्या वळकीक जी वळक उचल्या जाती लोकांनीं आमगे भास म्हूण आनी आमगे वळकी म्हूण केल्या. आमगे भास खंयच्या तरेन प्रमाण कोंकणीच्यान कमी ना हें माका हांव उच्च शिक्षण घेतना गोंय विद्यापीठान समाजशास्त्र शिकत तेना आनी केंद्र सरकाराच्या एका योवजणे भितर 'सेफगार्डिंग द इन्टेंजीबल कल्चरल हेरिटेज ऑफ इंडिया', नवी दिल्लीचो प्रॉजेक्ट करत तेन्ना समजलें. आमगे संस्कृती आनी आमगे भास खूब गिरेस्त आनी गिज्ञानान भल्लेली आसा. आमगे भास तितली गिरेस्त आसा जितली आमगे संस्कृती. हें समजपाक प्रेरीत करपी मागे शिक्षक आनी मार्गदर्शक प्रो. आलितो सिकवेरा.

ह्या पुस्तकान जानक्यें बाये काणी गोत्रगमनाचेर केंद्रीत आसा. निसर्गाक मानपी वेळीप समाज गोत्रगमनाचो विरोध करता ह्या काणयेंतल्यान वेळीप समाज हें मुल्ल्य दिता.

जानक्यें बाये काणी हायें 2014 साला "जुनी गाणी नवे काणयो: काणयो वेळीप समाजातल्यो गोवा" ह्या प्रॉजेक्टातल्यान एकठांय कन्न प्रतिलेखन केल्ली. ही काणी आज पुस्तकान रूपांतरण जाल्या एका कंसल्टन्सी प्रॉजेक्टातल्यान "अँट्रपोलोजीकल रिसर्च ऑन अँज्युकेशन अँड वॉयसींग ऑफ सेल्फ नरेटिवस् अँड मल्टीमेडिया इन गोवा इंडिया."

हो प्रॉजेक्ट गोंय विद्यापीठ आनी कोनन विद्यापीठ जपान हेंचे जोडपावलान घडोवन हाडलेलो.

विठाई झरांवकर

डी. डी. कोसंबी समाजीक विज्ञान आनी वतणूक अभ्यास महाशाळा, गोंय विद्यापीठ